

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘIE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Senuscripto nu se retrămit.

N°. 242.

Mercuri, 4 (16) Noemvre.

1887.

BrașovŪ, 3 Noemvre 1887.

În numărul de Duminecă alŪ „Gazetei“ amŪ arătatŪ cu exemple viue cum procedŪ organele administrative ungurești față cu bieții funcționarii români, cari au cea mai bună calificățiune și suntŪ harnici și muncitori; amŪ arătatŪ cum li se ia pânea din gură, fiindŪ lăsați pe drumuri cu familii numeroșe; amŪ arătatŪ că ađi este destulŪ ca cineva să fiă născutŪ RomânŪ spre a fi scosŪ din orice combinațiă, ce i-ar face posibilŪ a ocupa unŪ postŪ fiă câtŪ de modestŪ; amŪ arătatŪ că în loculŪ unorŪ Români bravi, cinstiți și bine calificați se candidăză și se numescŪ nisce protegiați ai pașalelorŪ comitatense, cari în cele mai multe casuri suntŪ nisce nevoiași și fôrte adeseori chiar nisce venetici răpăcișoi.

Acum voimŪ să demonstrămŪ cu ajutorulŪ unui altŪ exemplu ce spiritŪ și ce dispozițiă domnesce chiar în centru, în sênulŪ guvernului ungureșcŪ, față cu funcționarii și candidații la funcțiunil publiche de naționalitate română.

CasulŪ, despre care voimŪ să vorbimŪ, e fôrte caracteristicŪ și s'a petrecutŪ într'unŪ comitatŪ din ArdealŪ. Președintele tribunalului din capitala acestui comitatŪ a candidatŪ pentru ocuparea unui postŪ mai inferiorŪ la memoratulŪ tribunalŪ, după cum cere legea, trei inși. Între acești candidați celŪ dintêiu era cu numele Boer.

Propunerea președintelui de tribunalŪ ajunge în cele din urmă în mânil ministrului de justițiă ungureșcŪ. Nu trece multŪ și președintele se pomenesce că i se reîntorcŪ actele dela Peșta, cu musturarea, că de ce a candidatŪ primo loco unŪ RomânŪ?

Pôte ori și cine se-și facă o ideă despre starea lucrurilor la noi, când ministrulŪ de justițiă muștră pe subordonatulŪ sêu, că a avutŪ „neghiobia“ ori „cutezarea“ a pune în candidațiă și unŪ individŪ de naționalitate română.

DestulŪ că faptulŪ s'a petrecutŪ. Președintele tribunalului din vorbă, adusŪ în încurcătură prin muștrarea ministrului sêu, a citatŪ pe candidatulŪ Boer la sine și l'a întreatŪ, că unde este botezatŪ. Acesta i-a răspunsŪ că și-a primitŪ botezulŪ la calvini și că este de nascere UngurŪ. Atunci președintele i-a cerutŪ testimonulŪ de botezŪ, de care, dișe elŪ, are trebuință pe câtva timpŪ în interesulŪ candidatului, fără însă a-i spune adevêrata causă.

PrimindŪ atestatulŪ cerutŪ președintele l'a trimisŪ îndată ministrului cu observarea, că candidatulŪ e UngurŪ și de religiunea calvinescă. ÎmediatŪ a și primitŪ răspunsŪ dela Peșta, arătându-i-se că candidatulŪ este acceptatŪ și numitŪ în postulŪ pentru care a fostŪ propusŪ.

MinistrulŪ de justițiă — casulŪ nu este tocmai nou, s'a petrecutŪ ceva mai de multŪ — nu întrebă decă candidatulŪ e omŪ integru și cu tôte calificățiunile recerute, ci întrebă ce este: RomânŪ ori UngurŪ ori Evreu patriotŪ; ministrulŪ de justițiă alŪ unui statŪ în care trăiescŪ trei milioane de Români se turbură și se infuriază pentru că președintele ungurŪ alŪ unui tribunalŪ dintr'unŪ ținutŪ românescŪ alŪ Ardealului are marea „nesocotință“ de a candida la loculŪ ântêiu pe unŪ presupusŪ RomânŪ și îndată ce se dovedesce contrariulŪ, că adevêra candidatulŪ nu e RomânŪ, mânia lui este împăcată și nu mai pregetă nici unŪ momentŪ de a da candidatului aprobarea sa.

Mai este trebuință ôre de comentariŪ, mai este de lipsă ôre să arătămŪ, că nu grija pentru mersulŪ regulatŪ alŪ administrațiiei ungureșci, nu considerațiunil privitoare la cunoscință „limbei statului“ și la alte calificățiunil pretinșe de legile actuale ungureșci, conducŪ pe guvernulŪ dela Peșta în casuri analôge, ci tendință lui este de a face imposibilŪ Românului să mai ajungă la o

funcțiune în acestŪ statŪ, scopulŪ lui este de a-i lua pânea din gură și a-o da Ungurului sêu Evreului, care se bucură de protecțiunea lui?

Și foile ungureșci, subvenționate și nesubvenționate, totŪ mai au nerușinarea a susține, că în acestŪ statŪ toți cetățenii se împărtășescŪ de egale drepturi, că toți suntŪ adăpostiți la rađele binefăcătore ale liberalismului ungureșcŪ.

Ce egalitate, ce dreptate și ce liberalismŪ este acela, când cetățenulŪ este prigonitŪ nu-mai și numai pentru că l'a născutŪ o mamă nemaghiară, când nu se sfiescŪ cei dela putere, într'o țeră unde majoritatea covêrșitoare a populațiunii este română, a se arăta indignați, că se candidăză într'unŪ anŪ odată și unŪ RomânŪ pentrunŪ postŪ inferiorŪ?

Acêsta nu e egalitate, ci volnică detestabilă, nu e dreptate, ci asuprire strigătore la cerŪ, nu e liberalismŪ, ci celŪ mai cinicŪ despotismŪ.

În fața unei asemenea asiatice stări de lucruri nu mai este chipŪ de lecuire, nu mai pôte fi scăpare pentru noi Români decătŪ numai atunci, când vomŪ avê garanțiă, că ministrii nu și mai potŪ bate jocŪ de interesele nôstre cele mai vitale individuale și naționale.

Pressa rusă și lamuririle d-lui Kalnoky.

„Le Nord,“ fôia ministrului rusescŪ de externe, publică unŪ aspru articolŪ contra celorŪ vorbite de d-lŪ Kalnoky în delegațiunil.

Rusia, dișe fôia rusă, nu va admite, ca ministrulŪ austro-ungarŪ, pentru ca să obțină succese parlamentare, să schimbe rolurile și să înățiseze ca turburătorŪ alŪ păcii pe acelŪ statŪ, care singurŪ numai a datŪ până acum doveđi de iubire de pace. Nu Rusia, ci alianță triplă e unŪ pericolŪ pentru pace, fiindŪ-că sprijinesce regimulŪ aventurosŪ alŪ Coburgului și subminăză respectulŪ ce se datoresce tractatelorŪ internaționale. I-ar fi ușorŪ Rusiei să dovedescă, că alegerea prințului de Coburg e o operă a conspirațiunii; dêr e probabilŪ, că Rusia va răspunde cu disprețŪ la limbajulŪ desfrênatŪ purtatŪ contra ei. Contele Kalnoky ar fi folositŪ mai multŪ raportulŪ dintre Rusia și Austro-Ungaria, decă n'ar fi vorbitŪ de locŪ.

Cehii și Ungurii.

Fôia cehă „Narodni Listy“ scrie unŪ articolŪ despre sôrtea celorŪ șese-deci de copii orfanil slovacil din comitatulŪ TrencinŪ, pe cari Ungurii i-au deportatŪ ca să-i maghiariseze. Din acestŪ articolŪ reproduce „Pester Lloyd“ următorulŪ pasagiu:

„UmanismulŪ maghiarŪ“ se-și ia gândulŪ dela acestŪ modŪ barbarŪ de a răpi băieții din brațele mamelorŪ lorŪ și de a-i scôte din vetrile lorŪ cu pumnii și cu biciulŪ, numai ca să creșcă din ei Maghiari bunil pe pusele Ungariei, numai ca să reînvieze și improspeteze prin sângele lorŪ sănêtosŪ corpurile maghiare cele corupte și enervate prin estravaganțe, corpuri desecate și desperate pentru viitorulŪ lorŪ. Să privescă acêstă societate morală, care distruge și nimicesce vieți familiare, să privescă în ochii creștinismului, în fața Europei culte și să vadă, că ea calcă sub picioare consciință dreptului, jocă unŪ jocŪ fără lege și fără Dumnezeu față cu cele mai sfiinte sentimente ale unui poporŪ, care e mai conservatŪ și în privință morală și fizică mai multŪ decătŪ stăpâniil sêi cei slăbânogiți, unŪ poporŪ, care e de mii de ori mai consciu de sine decătŪ aceia, cari îl domnescŪ.

Și cu atari mijlôce neumane, revoltătore, ne mai pomenite, cu atari tiranisări și torturi socotessŪ Maghiarii, că vorŪ putê câștiga pe Slaviil transilvanil pentru programulŪ supremației lorŪ? Noi credemŪ încă, credem în dreptatea tribunalului istoriei lumii; orfanii slavil de bună sêmă își vorŪ afla cândva și rêsbnătoriil.

„Pester Lloyd“ numesce acestŪ pasagiu eșitŪ dintr'o inimă simțore și sfâșiată de durere

de atâta tirăniă, „un pasagiu care [pățimesce de alienațiune mentală“.

Câtă nesimțire și nerușinare!

SCIRILE ȚILEI.

Nu e mirare, decă și în comuna Telciu, care este cea mai de frunte comună în fostulŪ districtŪ alŪ Năsêudului, numărulŪ sufletelorŪ iudovescil a ajunsŪ deja la 45. Causa o aflămŪ în însași inteligență română de acolo, despre care ni se scrie, că trăesce în mare dușmăniă și neînțelegere. În fruntea poporului românŪ din Telciu se află unŪ preotŪ cu 6 învățatori, unŪ notarŪ, colectorŪ, primarŪ și alți inteligenți români, cari multe lucruri frumoșe și absolutŪ necesare ar putê sêvêrși în interesulŪ poporului, din a căruia sudore trăescŪ; dêr, durere, pe lângă cele scrise în nr. 234 alŪ fôiei nôstre, mai primimŪ o corespondență, prin care ni se înățiseză în cele mai negre coloril relațiunile reciproce între inteligenții a-acelei comune. Pisma și rêuțatea dintre ei subminăză precum se vede și zidulŪ de apêrare alŪ poporului, în alŪ căruia interesŪ absolutŪ nimicŪ nu se lucrăză. CorespondentulŪ ne presentă ca urđitorŪ alŪ neînțelegerilorŪ pe d-lŪ preotŪ localŪ Gregoriu PopŪ; de vre-o deșe ani nu s'au făcutŪ nici rațiociniile bisericeil, așa că nimenea nu mai scie cum stau trebile cu cassa. La totŪ casulŪ însă, de s'ar administra averea bisericilorŪ ori câtŪ de consciințosŪ, presentarea la timpŪ a socotelilorŪ înaintea poporului o cere nu numai regulamentulŪ, ci și interesulŪ desvoltărei spiritului economicŪ alŪ poporului și interesarea acestuia de averea publică. De acêsta trebuie să țină conș d-lŪ preotŪ. Êr dela frunțașii inteligenții ceremŪ mai puținŪ egoismŪ și mai multă abnegațiune. Fără de acêsta e imposibilă armonia, a căreia lipsă dă nascere la ireparabile perderil.

—x—

D-lŪ V. RebreanŪ, învățatorŪ în LăpușulŪ ungureșcŪ, ne trimite cuprinsulŪ unei lungi dispute, ce a avutŪ d-lŪ preotŪ românŪ din Nușfalêu, IoanŪ H. Boteanu, cu unŪ maghiarŪ de frunte din municipiulŪ SolnocŪ-Dobêca cu ocasiunea întruniriil la o masă comună în comuna FeleaculŪ sâșescŪ. Disputa a avutŪ locŪ în una din Țilele de astă-vêră și e în adevêrŪ interesantă din punctŪ de vedere teologicŪ. D-lŪ Boteanu a doveditŪ multă pêtrundere în sciințele dogmatice creștine cu ocasiunea combaterii principiilorŪ panteiste ale adversarului sêu și a raportatŪ admirabilŪ succesŪ prin învingerea totală a lui, făcându-lŪ să recunoscă și să se declare pentru recunoscerea existenței lui Dumnezeu, așa precum ne învață biserica creștină. De asemenea a doveditŪ d-lŪ Boteanu fundate cunoscințe istorice, la combaterea adversarului sêu și în cele ținêtoare de istoria națională a RomânilorŪ. Cu unŪ cuvêntŪ, d-lŪ Boteanu e unŪ preotŪ, care până acum numai onôre a făcutŪ colegilorŪ sêi.

—x—

MinistrulŪ comunŪ de rêsboiu Bylandt-Reidt a arătatŪ delegațilorŪ necesitatea d'a se spori cavaleria, fiindŪ slabă în comparațiă cu numărulŪ sporitŪ alŪ cavaleriei celorlalte state mari.

—x—

Fabrica de arme din Steyr va spori numărulŪ lucrătorilorŪ pentru fabricarea puscilorŪ cu repetițiă, necesare armatei comune, dela 4000 la 7000. — Semne de pace!

—x—

Cheltuelile făcute de guvernulŪ comunŪ pentru procurarea de puscil ale armatei dela 1868 până în 1885 se urcă la 31,482,000 fl. În acêstă sumă nu suntŪ cuprinșe și cheltuelile făcute cu puscile landwehrului și honvedimei.

—x—

În comuna Nagy-Szemlak (Sêmclacul de lângă Arad?) e mare dușmăniă între femeile din comună și între învățatorŪ, de ce? nu se spune. DestulŪ că câte-va Țile una după alta i-au făcutŪ demonstrațiunil înaintea casei, ba într'o Ți i-au intratŪ furișe în casă, l'au bătutŪ bine și pe elŪ și pe nevastă-sa, i au aruncatŪ pe toți ai casei afară, au sfărîmatŪ mobilele și cu ele au aruncatŪ după

ei. Solgăbirul intervenind, puse pe învătătoru éráși în funcția sa, ér pe patru dintre femei le-a arestatu.

—x—

In fôia oficială ungurescă a apărut nisce curioase numiri. Ministrul Trefort numesce *visitatori școlari ministeriali*: pentru Deva pe notarul public Alex. Ios. Kenosi; pentru Hașegă, Orlea sub cetate, Sântă-Măria pe avocatul K. Dane; pentru Hunedbra, Hosdate și Răcășteu pe deputatul dietal K. Pogany; pentru Coroesci, Măcesdeni, Puroșeni, Barboténa din susu, Uricani pe solgăbirul Ed. Gero; pentru Orăștia pe inginerul montan în pens. I. Rieger; pentru Jibotă, Balomir, Vinerea și Tișchinți (Pistina) pe solgăbirul Iul. Kepeza; pentru Geoagiulă de josu, Binținți și Jalmari pe contele Stef. Kuun; pentru Cugiră și Vaidei pe notarul de cercu Laurențiu Bercianu séu pe „patrioticesce“: „Lorenz Bercan“; pentru Romos și Romoselă pe preotul ev. Friedrich Leonhardt; pentru Beriu, Șibișelă, Căstău, Orăștia Biacului, Orăștia și Șeraca pe profesorul gimnasial I. Sandor; pentru Turdași, Pricază, Teledința și Spină pe preotul ev. ref. Ludv. Bartha; pentru Mărtinesci, Măgura și Tomasasa pe preotul ev. ref. Moses Kiss; pentru Dincu mare și mică, Gridă, Ocolicelă și Boșorodă pe notarul de cercu Fr. Agai; pentru Bradă, Ruda, Mihăilescă, Blăjeni și Polingani pe solgăbirul Oliv. Krasznai; pentru Băița, Hașegă (Hășegani) și Ormindea pe solgăbirul K. Beke; pentru Balșa, Mado Almășelă, Valea mare, Curpeni, Argeni (Argeu), Bechia, Mermezeu, Boreșu(?) pe solgăbirul Ios. Orbanas; pentru Almașu de mijlocu, Almașu mare, Porcura, Poiana, Valea epui și Techeră, pe notarul de cercu P. Roboinu. — Pentru lămurirea Românilor, le comunicăm că acești „visitatori școlari“ din acelu comitată curat românesc, asupra căruia au pus rele gânduri Ungurii dela putere, au menirea a unelti contra școlilor române în interesul maghiarisării, nefiind de ajun-ă inspectorul școlar. Preoții și dascăli noștri să fiă harnici și să întem pine ori-ce uneltire cum se cuvine.

—x—

Deschiderea liniei ferate Oradea-mare, Beiuș-Văscău și Szombatsag-Dobrești s'a hotărât pe ziua de 14 Noemvre, în urma concesiunii ministrului de comunitațiune.

—x—

George Țiunea, învățătoru gr. or. în Vărădia și comisar școlar din incidentulă, ră pentru epistolele oficiose adresate lui în limba română a fostu constrâns a plăti portulă poștală indoitu pe basa ordinațiunii ministeriale din 25 Augustă a. c. Nr. 31.967, care dispune că corespondințele oficiose neadresate în limba maghiară să fiă supase postportulul indoitu, receră pe cei ce stau în corespondență oficiosă cu densusul a se acomode acestei ordinațiuni, căci elu nu mai pôte plăti postportulă indoite. — Noi îi sfătuim să facă ca preoții din comitatul Cojocnei, să-și institue în comunele respective curieri proprii, dintre țeranii noștri pe rând, numai să fiă adresa totu românescă.

—x—

Consistorul eparchială aradană este con hemat în ședința plenariă pre Marți în 3/15 Noemvre a. c. la 9 ore înainte de améqi.

—x—

Direcțiunea asociațiunii aradane pentru literatura și cultura poporului română a decis a arangia în decursul anului curentă ună ciclu de prelegeri publice în Aradă.

„La Liberte Romaine“ se numesce ună nouă diară română în formată mare ce apare în limba francesă în Bucuresci, sub redacțiunea d lui Frideric Dame. In programul séu, ne spune că va fi independă, nu va avé legături cu nici ună partidă care-și disputa puterea, ci va studia sinceru tôte cestiunile și va judeca imparțială pe ômeni și lucrurile. Ii dorimă viață lungă!

—x—

In bugetul comunei Oedenburg pe 1888 figură ună aruncă de 41—53 cr. la florinul de dare, fără ca orașul să aibă măcară o pardoselă cum se cade.

—x—

Comitetul Asoc. pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români și Societatea Sodalilor români invită la produțiunea și petrecerea colegială întocmită de Societatea Sodalilor români din Brașovă, împreună cu cântări, declamațiuni și o piesă teatrală executate de membrii societății pe lângă orchestra muzicii militare. Produțiunea se va ținea Duminecă în 8 (20) Noemvre 1887 în onôrea generoșilor fondatori Michail și Elisa Stroesco în ziua onomastică. Scopul este ajutorarea învățăcelor și sodalilor români. Petrecerea se va da în sala Hotelului Nr. 1 la 7¹/₂ ore séra. Amărunte se veld în programa de mai jos: Comitétul Asociațiunii pentru sprijinire și ală Societății Sodalilor români. — Intrarea de persônă 1 fl., pentru domnișore 50 cr., galerie 50 cr. Bilete se potă căpeta la dd. Eremias nepoți și librăria d-lui Ciurcu. — Programa produțiunii: 1) Cuvântă de deschidere. 2) Potpourri românesci, musica militară. 3) Declamațiune ocașională. 4) Sub acéstă négră slăncă, coră aranjată de d-nu N. Popovici, cântată de corul sodalilor. 5) Declamațiune. 6) Eramă p'ună vârfă de munte, coră aranjată de d-uu N. Popovici, cântată de corul sodalilor. 7) Vecinătatea periculôsă, comediă într'ună actă, localisată din nemtesce, jucată de membri societății. — După produțiune urmăză danț. Inceputulă la 7¹/₂ ore séra.

—x—

In privința bôlei prințului de coronă germană se raportează, că elă a fostă până acum de șapte ori operat. Deja jumătate din laringe i-a fostă scosă de profesorul Küster în 1881. Vocea prințului abia se aude în depărtare de 10 pași.

—x—

Impărătesa Germaniei Augusta e greu bolnavă din cauza scirilor ce le-a primită despre fiulă séu prințul de coronă. Bôla ei inspiră îngrijiri, spune o telegramă din Berlină.

—x—

Joi în 5 (17) Noemvre se va da în sala hotelului Nr. 1 ală doilea concertă de abonamentă de cătră orchestra orașului. Atragemă atențiunea publicului iubitor de musică asupra acestor concerte bine întocmite.

Ună conflictă româno-grecă.

O telegramă ce amă primită eră din Bucuresci a desmînțit scirea dată de unele țiare, că ministrul de esterne română ar fi voită să demisioneze din cauza unui conflictă cu reprezentantul din Bucuresci ală guvernului grec.

Aface-rea stă astfel: Murindă ună individă în România, după care a rămasă o moștenire ce trebuia să se reguleze, însărcinatul de afaceri grec ceru să i se recunoscă lui dreptul de a regula moștenirea, fiindă că mortulă era supusă grec. Guvernulă română a con-

testată acéstă și tribunalulă română a împărțită vederile guvernului séu. De aci mare supărare pe însărcinatul de afaceri grec, care a și plecată din Bucuresci. Conflictulă însă s'a aplanat.

Acı trebuie să amintim, că cei mai mulți supușt streini, chiar de neamă streină, mai ales greci și bulgari, în România se dau de Români când e vorba a sugă la vr'o țită a țerii, ér când e să servescă în armată, ori după ce facă averi din bani românesci ori e să se reguleze vr'o moștenire din acele averi, atunci se ivesc neamurile grecesci și bulgăresci, cu Atena și cu Sofia cu tot, și reclamă naționalitatea recrutului, averile mortului și dreptul de a regula moștenirile. Sătura-se voră odată Români de a da streinului bucătura din gura loră și a celor de ună neamă cu ei?

Noi unii ne-amă sărată. Averele unui prinț română a fostă reclamată de cele 8—10 familii grecesci din Brașovă, dintre care însă numai una e curată grecescă, ca avere grecescă și Ungurii li-au dată. Și neamuri de ale acestor Greci de aci, în România facă pe Români și au chiar slujbe!

Sciri polițienesci. Cătă de întemeiată e dispozițiunea poliției, ca să fiă provédute cu lampe (felinare) aprinse carele ce circulă pe stradele cetății și suburbioră orașului, dovedesce din nou faptulă, că alaltă-séră pela 7¹/₂ ore două cară, ce nu aveau felinare, s'au lovită așa de tare unulă într'altulă, încătă capulă oiței a străpunsă ună cală, care a și murită imediat.

Deorece érna se apropiă totu mai tare, se face atentă publică ca să se provață cu năsipă, pentru ca fiindă lunecușă să presare pe pavagiu.

Aqi înainte de améqi s'a găsită în Strada Căldărarilor ună portofoliu de pele cu o mică sumă de bani. Păgubașulă îl găsesce la poliția.

VARIETATE.

Ună visă.

Murise junele și dibaciulă cântăreț, murise ingeniosul și amabilulă măestru, ce ni se pără a fi trimisă de Poliimnia română, să ne descopere farmeculă ariloră nôstre și să ne arete prin pēna și arculă séu, că acele arii își au sorginea loră în armonia sfereloră, și suntă arôrdele cele mai drăgălașe și mai plăcute ale ângelilor și ale lui Dumnezeu!

Murise C. și multe lacrimi cădură pe mormentulă séu rece și mută, și multe flori se depuseră pe acelu mormentă, tôte martore a iubirei, ce o avé inimele române cătră acela, ce ne-a lăsată multe armonii, însă mai multe încă a luată cu sine. Murise, și vestea străbătuse țera din margini în margini, și totă îl plângeau, cară îl cunoscuseră, ori îi aușiseră vióra și melodiile lui.

Plăns'am și ea în singuratică mea casută, la a cărei ferestără, o, de câte ori, serile după amurgă, ascultau răpitoarele cântece, ce le scotea elu din inima sa, și din côrdele drăgălașe sale cremonese! — Plăns'am: de ce ore lacrimi așa de limpezi, așa de sincere și curate, se fie e'le interpretulă negrei și strivitoare dureri...

Dér într'o séră, după ce-mi aprinsesemă lampa, și țării hârtia cu note pe mēsă, scurme palpitări aleimei și artei lui, priviu la acea hârtia cu jale, și luându o în mână, éráși simțiu, că-mi curgă lacrimile pe față și picură pe hârtia dinaintea mea. Cuprinsă de o durere adâncă mă lăsaui pe marginea sofei dinaintea ferestrii. — Gândurile mele se îndreptară spre trecută, și'n sufletulă meu se dezvoltă pe încetulă imaginea lui, imaginea cea blândă și amabilă! Priveamă la ea cu durere și mă afundai în reminiscințele legate de acea imagine... Nu sciu cum veni apoi, că înduioșită de aceste gânduri și reminiscințe, scăpai capulă pe perina sofei și —

(8.) FOILETONU.

LOGOFETULĂ MATEIĂ

NOVELĂ.

„Așa ț-a trebuită, George, dacă ai fostă prostă; ia-ți nevastă frumôsă, muncesce pentru ea, trage tu ponosulă, căci are cin' să tragă folosulă! — În locă să iau vr'una să aibă ceva la chimiră!“ țise elă punendă mâna pe cingătore. Fire-ar fi fostă și slută, numa să fi fostă cu cinste, să nu-și năpustescă bărbatulă. — De nevastă frumôsă să te păzescă sfinții, că te lasă pe drumuri! — grăi elă și cu aceste țvorbe plecă la puț să-și aducă o sacă de apă pentru otacă, căci se apropia vremea mâncărei.

George plecă cu sacaua, ér logofetulă rămase singur și se cugeta la vorbele auđite, și de astă dată nulă mai impresionau așa de grozavă, ci din contră, cugetând în sine că bucătarulă e ună prostă, își făcu voia bună.

Lui Mateiă îi plăcea Maruța și asta era de ajunsă pentru ca să nu-și mai dea nici o ostenelă întru a-și bate capulă cu vorbele bucătarului.

La otacă sosise ună isprăvnicelă dela curte și Mateiă nu-lă băgă de sēmă, fără numai după ce acesta începă să vorbească.

— Da ce este, bade Nicolai? — grăi logofetulă cătră isprăvnicelă. — Ce este de vii Sămbăta séra, ca

nici odată? — țise elă cu o față seriôsă ca și cum s'ar teme de ceva.

— Am adusă legătura asta, logofete, — grăi isprăvnicelulă — „mă-a dată Maruța... a țisă că-să primenelele d-tale pentru mâne. — Atăta țise isprăvnicelulă și merse lângă cotună să-și aprindă țigara, pe care și-o făcuse încă venindă pe drumă și o ținea în mână.

Logofetulă luă legătura, o aduse în bordeiulă bucătarului, scose de acolo gălăta cu rachi și țimbiă isprăvnicelului ună păhărelă.

— Da bine mă cunoscă poftă! — grăi isprăvnicelulă scărpinându-se după ureche; își luă țigara din gură, se sculă de josă, își șterse odată mustățile, își luă pălăria din capă și apucă păhărelulă. — Să dea Dumnezeu bine, — închină elă — și să te vedă ginere! — adause ridicândă păhărelulă la gură. Bēu, își șterse mustățile și întinse păhărelulă logofetului.

La închinarea isprăvnicelului logofetulă mulțami dândă din capă și țise și elă: „Norocă să dea Dumnezeu!“.

— Mai béi unulă? — întrebă logofetulă.

— Voia la d-ta, logofete, — țise Nicolae ștergându-se la gură. Luă păhărelulă, închină și-lă bēu până în fundă. Își puse pălăria în capă și merse éráși la cotună să-și aprindă țigara, căci i se stinsese.

— Da ce mai este pe la curte, isprăvnicelă? — întrebă logofetulă și se aședă pe o baniță veche, în care

bucătarulă aducea ciocană de porumbă ca să i pună în focă printre țizici.

— Da ce să fiă logofete? Bine! Bocrulă a luată cu trăsura în Crivăț, cocôna se totă cêrtă prin curte... încolo tôte precum le scii. Nu-i nimică mai deosebită.

— Maruța ț-a dată legătura cu primenelele, séu ț-a dată altceeva? — întrebă logofetulă uitându-se țintă în ochii isprăvnicelului.

— Chiar Maruța, — răspunse Nicolae și se totă necăjia cu țigara, căci nu ardea bine. Se udase tutunulă din ea din pricina rachiului, ce se scursesce din stufosele sale mustăți.

Mateiă se juca cu păhărelulă ce-lă avea în mână; îlă suceia în drépta și în stânga și nu vorbea nimică. Cum se uita la păhărelă, vedă că i puțină știrbită la o parte, începă să sgărie cu unghia la acea știrbitură și astfel ocupându-se cu totă dinadinsulă cu păhărelulă, îi scăpă josă, îlă ridică însă repede și se uită la isprăvnicelulă Nicolae.

— Dôră s'a spartă? — grăi acesta.

— Nu! — țise Mateiă făcendă cu capulă. — Nu s'a spartă, căci a cădută pe môle.

Amândoi tăceau.

Bucătarulă George, care întindea la sacă de i se vedeau vinele dela gătă încordate de totă, striga de departe:

— Vedă așa logofete! Bine că estă cu gălăta lăndemăntă, căci tocmai am să-ți spună ceva. M'am în-

Ah, ce visuri avui, straniu și pîntrunător! — Locuri străine, necunoscute, traversate de șesuri verzi și coline întinse în dreapta și în stînga și pe creasta unei coline mă aflai și eu. Aerul și vegetațiunea mi se păreau ca după o ploaie furtunoasă. În dosul meu munți înalți, presărați cu codri, erau în față-mi o dumbravă înflorită, de unde adia un Zefir dulce și aducea cu sine un miros balsamic. Dér colo departe, pe câmpia de ore aceea ce se vede, nemărginită, încât n'oi cuprindeam cu ochii! — Căutai împrejurul-mi, de n'oi zări undeva vr'o casă, ori vr'o ființă de om; dér nu vedeai nimic. Mă cuprinse grijă și frică; ce voiu face așa singură în nisele locuri străine, lipsite de ori ce sufletu de om. Sîntui și gândiiu dér gândind, mi se mărea numai frica căci éta, și sora era acum spre apus!

Pe nevrute pașii spre dumbrava din față mi, parfumul ei delicios mă atrase spre ea. Ajunsă în dumbravă mi se pără că dumbrava e de olivii și de portocale. Urmai mai departe printre arborii înfloriți, ai căror miros par'că mă adormea. Ce auđii însă la o vreme? Un sunet depărtat, un sunet nădușit, care cu cât înaintam, mi se părea tot mai aproape și mai puternic.

În fine éta că ajunsei de cea parte a dumbrăvii. O rădicătură stîncosă ca ruinele unui zid mare și lung era înaintea mea, și mă impiedica să vedă, ce-i dincolo de ea. La ivirea mea se rădică cîndurii de paseri, unele mai mici, altele mai mari, și sburără cu nisele țipe răgușite în toate părțile. Urcai acea rădicătură, și când ajunsei sus, ce era să vedă! Acea câmpie nemărginită, ce o vedeam colo, din depărtare, era acum la picioarele mele și acea câmpie era — marea!

Marea! o, cât de grandios se rădică valurile ei, se rostogolesc, unul după altu, uriașele talazuri, verzi-albăstrii! cum apoi, ajunse la țermuri de granit, se isbesc, și se spargă cu un muflet cumplit și înfricoșat, și apoi ér se rădică, clocotesc și spumegând se restornă îndrăpțit în îngrozitoare infernuri ale mării!

Stetui lungă timpă uimită de această privelise marea.

Mă întrebai apoi unde mă aflu, în ce locuri, în ce parte a lumii? — Pusei mîna pe frunte și recugetai la cele ce am învățat și cetit despre țeri străine. . . . Ah, dîsei atunci, nu pot să mă aflu în alt loc decât în scumpa și fericita Italie, leagănul mîndru și glorios al nămului nostru românesc!

O, ce simțiri, ce cugetări mi se deșteptară acum și-mi rădică sufletul meu! Par'că mă simții sosită dintr'o călătorie lungă și grea, la casa părintescă, la iubii și dorii mei! — Iusé, vai, aceste mișcări plăcute ale inimii și mișcări mele dispărură curînd, le respinse érași grija și frica, căci nici pe aceea nu vedeam nici în locuința ori în ființa de om! Inzadar imi aruncă privirea îndrăpțit, în dreapta și în stînga, nu vedeam nimic și nu auđiam, decât numai vuetul asurzitor al valurilor mării.

În această nedumerire, pornii pe țermul stîncos în stînga la vale, căci mi se părea că în acea parte e cerul mai lăcuș și marea mai liniștită. Mersei cât mersei, și când la o vreme rădicai ochii, vedui, — o stranie ivire! Era ore aeve, séu era numai o năluca?

Pe un piscu de stîncă pe malul mării sedé un chip de om! Ca oprită de o putere nevedută, stetui locului și privii spre acea stîncă, privii cu simțiri de bucurie și de spaimă. Locuri străine, timpul spre séra și numai un unic om, ori póte vedenie, și eu singură și străină. Ce se facé? După ce mă mai liniștii, mă apropiai de stîncă.

Dómne! — dér nu se póte! Pre cine vedă ochii mei pe vîrfu stîncei! Era acela, pe care lă plîngeam, era iubitul nostru măestru, era amicul meu — C! Nu credeam, mîntea par'că-mi spunea că nu se póte să fi el, ci e numai o amăgire a fantasiei mele; însă eu nima imi spunea, că-i el!

Nu mi-ăși puté da séma, cum veni, dér auđii numai, că mi se desfăcu de pe buze chemarea numelui séu. Dér el nu mă auđi. Ședea pe marginea stîncei, cu fața plecată spre mare, castania i violină în stînga, și arcul în dreapta; par'că asculta șóptele mării ori căuta

o mișterie adâncimelor ei. Pașii mi aprópe și privii de nou spre piscul stîncei. O, n'era arătare, nu era o năluca; era el. Stau și mă uită, mă uită lung, și numai ce vedă că-și rădică violina și arcul și întonéză o melodia.

Da, vióra lui sună, alu lui arcu măestru vibrează pe cordele ei! Cătai la el cu totă inima, cu întregul meu suflet, și mă simții pătrunsă ca de un farmec ciresc. Melodia ce o esecuta, amicul meu, era atât de duiósă, atât de măestră și încântătoare, încât după primele ei vibrări mi se pără, că și valurile mării și sora colo 'n Vestă stătura locului ascultând farmecul ei. Dér chipul lui C! Pêrul și fața lui străluciau în rațele sora lui apunător, și împrejurul întregului séu chip par'că undula o aureolă magică și diafană!

De odată apoi făcîndu o ageră trăsătură cu arcul, fini, și mi se pără, că auđii un suspin lung și dureros. Cu voce tremurătoare, fără să știu ce facé, strigai atunci: „C! O! mă auđi! întorse surprins fața spre mine, mă privi lung și ca necredător de ceea ce vede, apoi dîse cu glasul ca de mirare și de bucurie: „Tu estí? Tu estí copilă, tu estí buna mea amică?”

Eu, auđîndu dulcele și prielnicul séu glas, nici nu știu cum mă vedui pe vîrfu stîncei. C. imi întinse mîna și ca pe o penă mă ridică la sine. Mi se uită apoi în față și dîse cu un aer vesel: „Da, da, tu estí, buna mea copilă! Apoi imi făcu semn să sedé lângă dînsul și continuă: „O, lungă și grea cale am mai făcut, am uitat mai totu din trecut... și suspinîndu adînc, dîse: „Pe tine însă, bună copilă, nu te-am uitat,“ căutîndu-mi apoi prielnic în ochi, fini: de tine dragă imi aducă aminte. Dér spune-mi, cum vii tu pe aceea, și ce vești imi aduci din țera mea, dela ai mei, și dela ai noștri?”

„Cum vin?” răspunsei și vrîndu a continua simții ceva ca sfîlă. Plecîndu decî ochii, dîsei: „Vin, căci — știu eu? — mă întreb ceva ce mi se pare că ar fi să nu mă întreb... Ce vești îți aduci din țera noastră, dela ai tîi și dela cei ce te-au iubit? În țera te plîngă toți; ér ai tîi sîntu chiar neconsolați!”

Vream să mai vorbesc, însă amicul meu, uitîndu-se cu durere spre cer, apoi spre mare, imi dîse: „Zadarnică jelire; eu nu mă mai întorc înapoi; locu ința mea însă nu-i aceea; ea e în alt loc. Încóce vin numai din când în când, de mai spun mării —“ aice par'că-și înfipse ochii într'un talaz, ce se îndrepta maiestros, déră lin și plăcut în spre noi, și apoi continuă: „Încóce, dîc, vin de spun mării tainele inimii mele, ce le luai cu mine de dincolo. Vin apoi, de mai cîntă pe vióra acestei Mediterane cîntecul cel mai drag și mai scump inimii mele și neamului meu!” Aici suspină bietul C. și apoi érași continuă cu glas mól: cîntă, dîc, acestor talazuri. *Doina*, ca ele, se o ducă Oceanului!... Mă uitai în fața amicului meu; fața lui par'că luă o expresiune suprafîrăscă când urmă: „Ca oceanul, prin isvorașe și riuetele ce vin din scumpa mea țera, se spună celor ce m-au iubit, și celor ce i-am iubit, salutările mele, și că în adîncul inimii mele nu îneteză a-i iubi și 'n lumea mea de acum”...

După o pauză cam lungă, se uită apoi cu intimitate în ochii mei și continuă: „Și astađi — éta, cât de bine nimerii!” Mă luă de mână și uitîndu-se spre sora, dîse: „Dér éta, dragă amică, că mi-se aprópe vremea, unde trebuie să mă întorc la locuința mea”. Imi trase ușor mîna spre sine și dîse cu glas dulce: „Vii cu mine? vii să-ți arét unde sedé eu acum? Mi se uită cu gingăși în față, și, punîndu-și cealaltă mână domol pe brațul meu, repeți: „Vii amică?”

Aceste cuvinte le respică amicul meu cu o intimitate și cu o confidență atât de pîntrunătoare, încât eu fără cea mai mică improvitare, lăsa mîna mea într'asa, și el tot uitîndu-se cu sinceritate și prielnicie și ochi într'ai mei de odată numai se avîntă în aer și — eu cu el! — Mă cuprinse spaimă! Amicul meu vedîndu această mă luă ușurel cu drepta de talia, și dîse: „Nu te teme, estí cu mine!”

Planam amîndoi în aer, și străbăteam ca în sbor imensu spațiu. C. vorbea necontenit cătră mine;

dér eu nu pricepeam vorbele lui, ba, parcă nici nu auđeam ce spun, căci totă atențiunea, tot sufletul meu era absorbit de mărta și impunătoare împrejurime, care de ce, de ce în mai multă și mai mare maestate se desfășura din toate părțile înaintea ochilor mei. Privii în jos; pămînt nu mai vedeam, ci numai un vîl de ceta purpură-aurie precum erau și razele sora lui apunător! Cătai în sus; un azur misterios și — nemensurabil, în care, după ce la început numai ic, colo își deschidea câte o stelută ochisorii séi dulci și scipitor; mai pe urmă se tot înmulțiră, și dela o vreme vedui, că mi și mi de luceferi, de stele și de steluțe, una mai lucia și mai mândră decât alta, preserară nemăsurata boltă a cerului, răspîndînd o splendore feerică și încântătoare! — La aspectul acestui tablou grandios și necuprins de mîntea și inima mea, mă simții ca o atomă mai nemăsurată de mică decât sunt! — Planam tot în sus, tot înainte. La o vreme auđii apoi pre conducătorul meu dîcînd: „Uite, amică, uite colo pe sprîncena orisonului, ce veđi?” Mă uitai, și vedui: Craiu nou, craiu nou în prima și virginala sa ivire.

„Craiu nou,“ dîse amicul meu: „s'a făcut cu mine prietin;“ el multe arii imi spune, eu apoi le cîntă pe vióra și multă lume le ascultă colo, în lumea mea. Veđi cât de simpatic și de dragălaş se uită la noi! Apoi continuă: „Dér salba cea de mii și mii de steluțe dinprejurul lui Craiu nou, o veđi?” — Aice se plecă C. și mi-se uită în față cu o fragețime de totă intimă și apoi fini cu glas dulce: „Steluțele cele, dragă, sîntu copile ca și tine, care, — știi tu? — dau năvală la Craiu nou și-lă întrébă de fétul lor frumos!”... În acel moment, auđii din depărtare nise sunete melodice și dulci. Tresării sguduită în totă ființa mea, căci acele sunete dulci și armonioase ce se auđiau, erau: *ruga corală din „Craiu nou”*!...

Mă uită la C. Din fața lui mi se pără că vorbește o lume de mistere. — Presentul și trecutul, cu toate impresiunile lor, năbușiră atunci în sufletul meu...

Mă uite la lampa mea de pe masă; lampa era pe sfîrșite. Caută la ferăstră, luceafărul — dimineții se uită prin ea — — —

Ce visă, ce visă visai, straniu și pîntrunător!

L. D.-u.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

PARISŪ, 15 Noemvre. — Diarele înregistreză sgomotul că ancheta judiciară cere urmărirea lui Wilson. În cercurile parlamentare domnesce mare emoțiune din cauza temerei unei crise prezidențiale. Comisiunea de anchetă învinovăți pe Rochefort și pe Wilson că au primit însemnate bacșisuri dela Seillere. Redactorul Laurent a făcut destăinuiră compromițătoare. Comisiunea a însercinat pe președintele și pe doi membri să verifice imediat învinuirile făcute de Laurent. Membrii anchetei s'au exprimat, că afacerea ia o întorsură serioasă.

BERLINŪ, 15 Noemvre. — La consultațiunea de eri sub președința ministrului palatului Stolberg, medicii au declarat, că înlăturarea (scóterea) laringelui nu mai e potrivită.

Cununia. D-lă *Gregoriu Iliu*, teologu absolut de Blașiu, și d'șora *Ana Baldi*, fiica d-lui Simeon Baldi, preot gr. cat. în Vale, își vor serba cununia în 20 Noemvre n. în biserica gr. cat. din Vale. — Într'unu ceas bun!

*) Réposatul Ciprianu Porumbescu, după cum se scie, a compus o operă cu numele: Craiu nou, se póte dec pricepe, despre cine e acest vis. — Red.

Editor și Redactor responsabil: Dr. Aurel Muresianu.

telnit, — începă bucătarul după ce se mai apropiă, — m'am întelnit cu jitarul Stanu, tocmai mergea la capul moșiei, și mi-a spus că mașinistul Ienache, scii ala cu gura dulce, te așteptă deséră la Rădița. Dîcea că se te duc negreșit, căci are să-ți grăiască o vorbă. Eu nu știu ce are să-ți spună, — adause George — dér atata știu că mi-a dîs să te vestesc.

Logofetul Mateiu s'a uitat lung la bucătar, dér de dîs n'a dîs nimic. El scie ce are să-i vorbească Ienache, și nu-i părea nici réu nici neréu; cu toate acestea nu era par'că pregătit pentru astă séra să mergă la Rădița. I-ar fi plăcut să mergă altădată.

După o bucată de gândire, grăi cătră George astfel:

— Și dîc că se merg la Rădița, ca să mă întelnesc cu Ienache?

— Ba nu, logofete. Eu nu dîc că se merg, fără să spun ce mi-a spus și mie jitarul Stanu. Eu am dîst, éta așa, ca să-mi fac slujba, căci am luat asupra mea ca să-ți spun. Și-apoi scii, eu sîntu omul rînduelei și mi place să fiu la timp gata cu toate. — Da de ce te superi pe mine, logofete? Ori nu-ți place să merg pe la Rădița? Nu cumva și-e frică de ea? — Ba că chiar, par'că eu nu știu că ve aveți drag! — isprăvi bucătarul, sciîndu el de ce a vorbit așa.

Dintr'una într'alta o duse Mateiu până séra și vorbea când cu George când cu isprăvnicul Nicolae,

cu deosebire însă cu isprăvnicul Nicolae, și-lă întreba mereu despre curte: „cine era prin curte, ce se vorbea prin curte, cu cine se certa cocóna?” și alte întrebări după chipul și asemănarea acestora pune logofetul Mateiu.

Nu întreba el, fiindcă n'ar fi auđit, ci întreba fiindcă-i plăcea să întrebe, căci isprăvnicul — îi spunea câte ceva și despre Maruța!

VIII.

Rădița avea înaintea cărciumei o masă lungă cu lăvițe pe de amîndou părțile, dedesuptul unei stășini mai mari ce era într'o parte a caselor.

Acéstă strășină era, cum așu dîce, „salonul de vară“, căci acolo se așeau trecătorii, acolo își beau țuica și-și potoleau fómă din merinđile lor.

La acea masă se afla acum mașinistul Ienache. Nu ședea el acolo, pentru că n'ar fi putut între în casă, ci pentru că-i plăcea să ședă afară, și-apoi scii, decă a apucat cineva să se aședă din întemplant pe lăvița și să-și proptească cotele ostenite pe masă, îi vine cu greu să se ridice.

Ienache învătase ferăria la oraș și făcuse călătorii prin țera nemțescă, lucru care numai arareori se întemplantă la noi.

Elu călătorise pentru meșteșugul séu, și astfel a avut prilej să vadă multe de toate și avea destul material de povestit.

Sîntu mulți ómeni cari călătoreșu dér puțin cari

iau folos din călătoriile lor și mai puțin cari știu să facă ca ori și cine să afle despre ele.

Ienache avea darul acesta, căci elu era vorbăreț în fire.

Ienache sta afară, după cum am spus, și decă sta elu afară, afară sta și Rădița, afară se aședă ori și cine, și toți căți se aședau pe lăvițele de sub strășină, aveau convingerea că istorisirile lui Ienache fac atata cât să rabđi pișcăturile țîntarilor.

— Și așa Rădița... iute m'ai zărit! — grăi Ienache clătînd din cap. — Ad'o țuiculiță, să mai spăl prafu din gatu și să-mi mai astempéră maselele, căci de-o vreme încóce stau să-mi iésă.

— Și nici mai mult nici mai puțin... o țuiculiță, Ienache! — vorbi Rădița, se propti pe masă și se uită la mașinistul nostru de țî-era mai mare dragul. Se uita, scii cum numai Rădița scie să se uite, căci numai ea avea ochi mari și sprîncenele negri așa de bine arcuite, încât și-se părea că se uită cu patru ochi.

— Da ce te uiți așa lung la mine, urto? — Ad'o țuică, căci nu mai pot de ostenelă și vreu să-mi împrospețez puterea. Stai acolo și te uiți la mine par'că și-ăși fi rămas dator! — Ce, nu te-ai dus? — se rîst elu zîmbînd, ori cređi că estí vre'o nemțóic d'alea învăpăiatele, ce a băgat pe Francesi în drac? — Nu cumva...? — adause elu mijîndu din ochi, — nu cumva te cređi așa ceva? (Va urma.)

Móra cu vaporū de vâlțuitū (becheluit) a lui Martin Fromm în Brașovū.

Acéstă móră e înzestrată cu cele mai nouē mașini auxiliare tehnice. Sunt în plăcuta pozițiune d'a fabrica unū productū alesū (vâlțuitū) și recomandū onor. publicū productele mele alese (vâlțuite). Afară de aceea ținū și unū depositū continuu de fructe păstăiose. Rugându-mē de o numărósă clientela, îmi voi da totdeuna silința a mulțami pe onor. mei mușterii atātū în privința calitații marfurilorū cât și a prețului.

Cu distinsă stimă

MARTIN FROMM.

Móra cu vaporū de vâlțuitū (becheluit) a lui Martin Fromm în Brașovū.

Cursul la bursa de Viena din 14 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurū 5%	98.55	Bonuri croato-slavone	104.25
Rentă de hârtiă 5%	99.40	Despăgubire p. dijma de vinū ung.	99.—
Imprumutū căilor ferate ungare	149.25	Imprumutū cu premiu ung.	122.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostū ung. (1-ma emisiune)	96.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostū ung. (2-a emisiune)	—	Rentă de hârtiă austriacă	88.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostū ung. (3-a emisiune)	112.25	Rentă de arg. austr.	82.35
Bonuri rurale ungare	104.75	Rentă de aurū austr.	111.85
Bonuri cu cl. de sortare	104.25	Losurile din 1860	134.50
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.—	Acțiunile băncel austro-ungare	888.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.—	Act. băncel de creditū ung.	285.25
Bonuri rurale transilvane	104.25	Act. băncel de creditū austr.	279.50
		Argintul — Galbin	—
		Impărătesc	5.93
		Napoleon-d'ori	9.92
		Mărci 100 imp. germ.	61.50
		Lon ira 10 Livres sterlinge	125.25

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 31 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	93 1/2	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
„ convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
„ „ (5%)	91 3/4	92 1/4
„ „ urban (7%)	103—	104—
„ „ (6%)	96—	97—
„ „ (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ de asig. Națională	—	—
Aurū contra bilete de banca	14. 1/4	15.—
Banconote austriace contra aurū	2.03	2.04

Cursul pieței Brașovū

din 15 Noemvre st. n. 1887.

	Cump.	Vënd.
Banconote românesce	8.61	8.63
Argint românesc	8.50	8.55
Napoleon-d'ori	9.91	9.97
Lire turcesce	11.21	11.27
Imperiali	10.20	10.25
Galbeni	5.90	5.95
Scrisurile fonc. Albina 6%	101.—	102.—
„ „ 5%	98.—	99.—
Ruble Rusesce	110.—	111. 1/2
Discontulū	7—10%	pe anū.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,” — GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICULŪ FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū cu ilustrațiuni, Cursulū XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în număr de câte 1 1/2—2 1/2 cōle cu ilustrațiuni frumōse; și publică articlii sociali, poesiă, nuvele, romanuri, suvenirū de călătoriă ș. a. — Mai departe tractēză cestiuni literare și științifice, cu reflecțiune lecturēle vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin omorū dulce și satiră alēsă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieței; și peste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviților din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pe anulū întregū e 4 fl. pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postali.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericescă, scolastică și literară. Cursulū XIII. — Apare în broșuri lunare de câte 2 1/4—3 1/4 cōle; și publică articlii din sfera tuturorū sciințelorū teologice și între acestia mulțime de predice pe dumineci, serbători și diverse ocașiuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literari. — Prețulū de abonamentū pe anulū întregū e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de banca și în timbre postali.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vëndare și următorele cărți:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarū. Prețulū 20 cr.

Idealulū pierdutū. Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinarū. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealulū pierdutū” — de Paulina C. Z. Rovinarū. Prețulū 15 cr.

Fontăna dorului. Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codrénu craiulū codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebue să se însōre. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețulū 25 cr.

Branda sēu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșū. Nuvelă istorică națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tarco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé, membru alū academieii. franceze. Prețulū 10 cr.

Barbu cobzarulū. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediă în 5 acte, după Augustū Kotzebue tradusă de Ioanū St. Șuluțu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa'le gimnasului din Fiume prin Vincēțiu Nicōră prof. gimnas. Cu portretulū M. S. Regina României. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioanū Popū Reteganulū. Unū volumū din 14 cōle. Prețulū 60 cr.

Tesaurulū dela Petrōsa sēu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologicū de D. O. Olinesdu. Prețulū 20 cr.

Apologiă. Discusiuni filosofice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opū completū) Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei impreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Românū. Cartea I. II. III. IV. cuprinđendū materiū fōrte interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl., câte una deosebitū 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinde materiū fōrte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū și practicū pentru învățământulū intuitivū în folosulū elevilorū normali (pre-

parandial), a învățătorilorū și a altorū bărbați de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflămū vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsura în care este acesta! pentru aceea ilū și recomandămū mai alesū Directorilorū și învățătorilorū ca celorū în prima liniă interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovanū. Prețulū 15 cr.

Manualū de Gramatica limbei române pentru scōlele poporali în 3 cursuri de Maximū Popū profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualulū acesta este aprobatū prin Înaltulū Ministerū de cultū și instrucțiune publică cu rescriptulū de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețulū 30 cr.

Nu mē uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătore la propunerea calculărei în scōla poporală pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu, profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai effine cărți de rugăciuni.

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti fōrte frumōsū ilustrată. Prețulū unui esemplarū broșatū 40 cr. legatū 50 cr. legatū în pânză 60 cr. legatū mai finū 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de luxū 1.50—2.50.

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumōsū ilustrată pentru pruncii scolarū de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesci. Prețulū unui esemplarū broșatū 1⁵ cr., — legatū 22 cr., legatū în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolarū de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū trimisū franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscătorei de D-șeu urmatū de mai multe rugăciuni frumōse. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū espedatū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū e 15 cr.